

Viorica Dăncilă, Románia miniszterelnöke részére

Tisztelt Miniszterelnök Asszony!

Tekintettel arra, hogy Románia 2019. január 1-jétől az Európai Unió soros elnökévé válik, s tudva, hogy Románia Kormányának ezáltal lehetősége nyílik arra, hogy bizonyos, általa kijelölt témákat az európai közbeszéd tárgyává tegyen, figyelmébe ajánljuk a következő témákat:

1. Az Európai Unió bővítése a Nyugat-Balkán országaival

Románia e régióból származó szomszédjai, Szerbia, Montenegró, Macedónia, Bosznia-Hercegovina, Albánia és a sajátos jogállású Koszovó, komoly erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy európai uniós integrációjuk sikeres legyen. Európai közösségünk ilyen irányú bővítése a teljes kontinens javát szolgálná.

2. Európai roma stratégia

Hét évvel ezelőtt a roma-stratégia a nyugat országai által is üdvözölt és támogatott kezdeményezésnek bizonyult. Ennek ellenére – sajnálatos módon – a roma közösség integrációja egy olyan feladatnak bizonyult, mely továbbra is kizárólag a közép-kelet-európai országokat terheli. Az európai szolidaritás nem hozott konkrét eredményeket e területen, még azt követően sem, hogy a hét évvel ezelőtti magyar elnökségnek sikerült megtörnie a jeget, és napirendre venni e kérdéskört.

3. Európai identitáspolitika

Az európai identitás, szokásaink, hagyományaink és az európai gondolat válságba került az Európai Unióban. A nemzeti közösségeknek újra meg kell találniuk és újra fel kell fedezniük értékeiket, melyekre támaszkodva folytatható lehet a közös, európai építkezés. Az európai kultúrák és identitások az európai lelkiület alapjai, s olyan értéket képviselnek, melyek egyértelmű védelemre szorulnak. Ennek fényében kijelenthető: az európai kultúrák képviselői, függetlenül attól, hogy kisebbségben vagy többségben élnek mindennapjaikat, különleges védelmet érdemelnek.

A **Minority Safe Pack** elnevezésű európai polgári kezdeményezéshez több mint 1.3 millió aláírást sikerült összegyűjteni, Romániában pedig 254 871 fő támogatta ugyanezt kézjeggyével. Ennek fényében úgy gondoljuk, Románia sem maradhat semleges azzal kapcsolatban, hogy átfogó, uniós szintű, védelmet sikerüljön biztosítani az őshonos nemzeti kisebbségeknek. Mára már világossá vált: 2019-ben az Európai Bizottság, vélhetően az európai parlamenti választásokat követően, foglalkozni fog a Minority Safe Pack kezdeményezéssel.

A centenáriumi éve kedvező pillanatot nyújt ahhoz, hogy Románia bizonyítsa: sok éves elnyomás, diszkriminálás és erőszakos asszimilációs törekvések után, a területén élő nemzeti kisebbségek helyzetében változás állhat be, még akkor is, ha a román politikai helyzet nem túl stabil.

Ezúton is arra kérem, támogassa az identitáspolitikák védelmét, függetlenül attól, hogy az európai-vagy azon számbeli kisebbségben élő őshonos nemzeti közösségek identitásáról beszélünk, akik az Európai Unió teljes lakosságának mintegy 10%-át teszik ki, s az általuk képviselt értékek európai értékek is. Valódi siker lenne, ha a román soros elnökség ideje alatt születne megoldás e területen,

olyan korábbi egyezményekre, ajánlásokra és jelentésekre támaszkodva, mint például az A. Gross-jelentés (2003), az F. Kalmár-jelentés (2014), vagy épp az Isohookana-Asunmaa-jelentés (2001). Az Európai Tanácsnak ki kellene dolgoznia azt az identitások védelmére vonatkozó, progresszív gyakorlatokat tartalmazó chartát, mely magába foglalná azokat a párbeszédén, célzott törvénykezésén, valamint a kulturális- és területi autonómiák megvalósításán nyugvó megoldásokat, amelyek kölcsönös bizalmat, stabilitást, jólétet és védelmet biztosítanak azoknak a nemzeti közösségeknek is, akik a nagyhatalmak száz évvel ezelőtti döntése nyomán veszélyeztetett közösségekké váltak.

Tisztelt Miniszterelnök Asszony!

Meggyőződésem, hogy Románia soros elnöksége az ország belpolitikai folyamataira is kedvező hatással lehet. Engedje meg, hogy felhívjam figyelmét arra, hogy Románia uniós csatlakozásának feltételül szabott európai uniós követelmények, valamint a román vállalatok mind a mai napig nem teljesedtek be maradéktalanul. Az igazságszolgáltatás helyzete, a kommunista diktatúra alatt elvett épületek visszaszolgáltatásának elakadása, a kisebbségi nyelven zajló oktatásban tapasztalható hiányosságok, a moldvai csángók megoldatlan helyzete, mind-mind azt jelzik, hogy Romániának nem sikerült, vagy szándékában sem állt teljesíteni az európai uniós csatlakozási feltételek mindegyikét.

Ugyanakkor meg kell említenünk, hogy Románia kormánya rendre visszautasítja a magyar közösség legfontosabb problémáiról kezdeményezett párbeszédet, különös tekintettel a különböző autonómiaformák megvalósítására, melyek olyan más, az Európai Unió tagországaiban létező példákra épülnek, melyek megoldást jelentettek – s hazánkban is megoldást jelentenének – a többség és kisebbség közti konfliktusok rendezésére, ezáltal pedig megteremthetik a kívánt stabilitást.

Meggyőződésem, hogy amennyiben elfogadnák, hogy a demokrácia alapja a párbeszéd kell legyen, Románia kormánya hitelesebb lenne nem csak itthon, de Brüsszelben is. Az EU-csatlakozáskor vállaltak be nem tartása hiteltelenítheti a mostani román elnökséget. Még mindig nem késő, hogy mindenki számára egyértelművé tegyék: nyitottak a párbeszédre, még a legérzékenyebb témák kapcsán is.

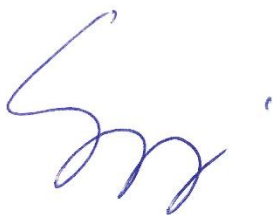
Örömmel nyugtáztuk, hogy a román elnökség fókuszába állított témák közt szerepel a xenofóbia, intolerancia és gyűlöletbeszéd elleni küzdelem. Úgy gondolom, itthon, Romániában, is hasonló törekvésekre van szükség. A magyar közösség tagjaiként gyakorta érezzük saját bőrünkön is, hogy az igazságszolgáltatás különböző intézményei nem minden esetben látják el feladatukat maradéktalanul. Jól emlékszünk még arra, amikor az Ön elődje, Mihai Tudose, ezen év január 11-én akasztással fenyegette meg mindazokat, akik a székely zászlót kitűznék, vagy Székelyföld területi autonómiáját követelnék. Ön azon kevés politikusok közé tartozik, aki elhatárolódott a volt román miniszterelnök megnyilatkozásától. Annak ellenére, hogy az Ön állásfoglalását nem követték további, román politikusi elhatárolódások, ezúton is gratulálok bátor és egyértelmű kiállásához. Sajnálatos módon, az Erdélyi Magyar Néppárt feljelentésére reagálva, a román bíróság kijelentette: semmilyen büntetőjogi kategóriába nem tartozik Mihai Tudose kijelentése, e tény pedig úgy gondoljuk, önmagáért beszél.

Tisztelt Miniszterelnök Asszony!

Kívánom, hogy jövő év közepétől Románia Európa megbecsültebb országa legyen, munkája pedig mindannyiunk számára eredményeket hozzon. Bízom benne, hogy a kölcsönös megértés és a párbeszéd útján közösségünk problémáira megoldásokat találhatunk.

Sok erőt, bölcsességet és kitartást kívánok mindehhez!

Megkülönböztetett tisztelettel,

SZILÁGYI ZSOLT,
az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke

Nagyvárad, 2018. 11. 22.